

чудовишне страховладе партије и њеног диктаторског руководства. Ако је социјализам и могао по нечему да се похвали, то свакако није могао по стању људских права са којим је далеко заостајао за земљама грађанске демократије.

6. ПРАВА И СЛОБОДЕ У УСТАВИМА МОДЕРНИХ ДЕМОКРАТСКИХ ДРЖАВА ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Победа демократских земаља над оним другим – тоталитарним и фашистичким у Другом светском рату дала је нови замах развоју и уобличавању грађанских права и слобода. Овде се пре свега мисли на савезничке државе грађанске парламентарне демократије, а не и на оне друге (такође савезничке), социјалистичке односно комунистичке, предвођене СССР-ом и Стаљином, јер су оне биле неспојиве са људским слободама и правима и демократијом.

Унутар ових првих, демократских и напредних грађанских држава, неке од њих су задржале традиционални либерални приступ и у своје уставе уврстиле само класична права и слободе (Немачка, Аустрија, Француска и др) док су неке друге у смислу јачања и развоја социјално – економске демократије прихватиле и унеле у своје уставе и најзначајнија социјална и економска права.

Тако је Француска Пета Република од 1958. год. добар пример ових првих грађанских држава јер је у свом Уставу у сумарном облику (и једном члану) поновила револуционарну фразу о „слободи, једнакости и братству“ и зајамчила само једнакост грађана пред законом и слободу убеђења с обзиром да је стала на становиште да је Декларација права човека и грађанина од 1879. год. (заједно са Преамбулом Устава од 1946. год.) саставни део новог (важећег) Устава.

Сасвим је другачији приступ неких других држава (и устава), пре свега Италије и њеног Устава од 1948. год. који је испољио оригиналност у уређењу материје људских права и слобода. Овај Устав је дао једну оригинално разрађену и значајно проширену скалу права и слобода које су гарантоване човеку и као појединцу и као члану друштвене заједнице. Сва та права и слободе су груписане у четири групе и то: грађански односи, морално-друштвени односи, економски односи и политички односи. Док су лична и политичка права класична и углавном позната, ова друга се разликују и то у економској сфери